

oly magas fejlettségre emelkedett és a gazdasági szállító eszközök mindenféle oly célirányosan javítottak. — Sajnálattal kell bevallanunk, hogy ezen két irányban századok óta nemcsak nem haladtunk, hanem a lótenyésztést illetőleg, talán hátráltunk is. — Ilyenformán a versenyt vetélytársainkkal bizony nem fogjuk sikerrel és becsülettel megállhatni.

Igen, tisztelt ügytársaim, ha gabonánkat haszonnal eladni akarjuk, igyekezzünk, hogy azt olcsón szállithassuk; hogy pedig ez utóbbit telessük, kezdjük az annyira szükséges javítást mindenek előtt u t a i n k n á l , m a r h á i n k n á l , s z e k e r e i n k n é l : azaz ott, hol a szükség legégetőbb és hol a segílyt önmagunk is megadhatjuk — nagy tőkék, idegen segítség és minden risiko nélkül!

Turonyi.

A villámnak egyenes hatása a növényekre.

Midőn a villám valamely növényt sújt, akkor ez legtöbb esetben vagy mindjárt tönkre megy vagy nem sokára elhal. Az élő fáknál a villany sugárnak rontó hatalma igen különböző, gyakran feltünő módon nyilvánul; néha a törzs ketté hasíttatik, szétszaggattatik, darabokra zuzatik, néha csak kérgétől megfosztatik, mélyen megrovátékolttatik, néha végre az egész fa lángok martaléka lesz. Nem minden, villámtól csapott fa hal el, sok azonban, villámsújtás következtében elenyészik a nélkül, hogy a halálos csapásnak különös külsői észrevehetőek lennének. Az ily halálnak okai még nincsenek kikutatva; a sejtek egy részének erőszakos elszaggatása nem lehet itt az egyedüli ok, valószínűleg vegytani hatás is működik közre. A gyepek villámérte fák körül nem ritkán felszaggatva és teljesen felforgatva találattatik.

Sokan hiszik még, hogy a villám bizonyos fákat mindig megkímél; már a görögök s rómaiak tartották ezt a borostyánfáról, és Tiberius császár soha nem mulasztotta el, égháboru alkalmával fejét borostyánkoszorúval megvédeni (Tranquillus in Tiberio). Plinius is mondja (25, 10): Minden fa közül a föld hátán a borostyánfa az egyetlen, melyet a villám nem csap meg. Nálunk sok vidéken a bikket, nyir- és jávort tartják villám mentesnek; Chinában a barack- és szederfát.

Alig szükséges megemlíteni, hogy ezen nézetek merően tévesek; a tapasztalás tanúsítja, hogy a bükk szintugy, mint a borostyán a villámcsapásnak alávetve van.

A fák a legkitünőbb villanyvezetők; tény, miszerint az égháboru, mely valamely erdő felett elvonul, villanyosságának nagy részétől fosztatik meg. A fák ennél fogva sokkal nagyobb mértékben sujtatnak a villántól, mint ezt általában észrevenni lehet vagy hinni szokás; legjobban lehet erről meggyőződni a sok szakadás által, mely később a fák ejtése és feldolgozásánál észrevehető.

Azon vonzódás következtében, melyet a villany folyam iránt tanusítanak, a fák bizonyos mértékig a szomszédos telepítvényeket a villámcsapás ellen óltalmazhatják. S.

A fűzfakéreg széna helyett.

Gyermekkoromban nem egyszer hallottam, hogy az Erdély és Oláhország közti havasokon egész ménesekeket nevelnek fel istálló, abrakostarisznya és kötőfék nélkül, s hogy a tulajdonos, ha ez erdei lovak közül valamelyiket elakarják adni, ezt csupán hurokkal sikerül a többiek társaságából kifogathatnia; a székelyek az ily lovat vadnak mondják s nem is ok nélkül, mert nagy bajjal és sokszor nem sikerül jó hámozássá tenni. Akkor az ily vadlovak nevelése különösnek tetszett nekem, most azonban tudom, hogy nemcsak a Brassó és Fogaras vidéki havasokon, de a meleg Slavoniában is üznek hasonló lótenyésztést.

A vukovári uradalom Sárengrad nevű községének határában egy terjedelmes dunai sziget van, — legegője jó és buja, melyet csak ló kívánhat s a sárengradiaknak a marhatenyésztés útján jó nyereséget hajt; több gazda a számos szarvasmarhán kívül még egy egy ménessel is bír, melyet örökké a szigeten tart, e lovak soha se kerülnek fedél alá, szabadon, ugyszólván az égimadarak módjára nőnek fel, szénát soha se esznek, füvekben pedig nemcsak nem válogatósak, de még a fűzfa kérgét is megeszik, sőt erre télen midőn a hó mindent ellep, rá is szorulnak.

A vágások a széna jó surrogatumául szolgálnak télen, s e hosszuszőrű lovak az idegennek nem épen érdektelen látványt nyujtanának, ha a vágásba jöve látná, hogy mily jó étvágygyal költik el a vékonyabb fűzfagalyakat, s ha ebből kifogytak a 3—7" vastagságú fákat is mily ügyesen hámozzák fehérre. A vágásban járva szintugy különös az embernek, hogy tisztán csupa fehér ágakra és majdnem egészen hámozott dorongfára talál mindenütt, mely nagy fűzfahántás miatt egész vágás mintegy fehérlik; sőt e kéregrágó lovak még oly